

Saavutettava kuvataideopetus lukiossa

Mitä saavutettavuus on lukion kuvataideopetuksessa? Yksi näkökulma aiheeseen on, että kun opiskelijan työskentelyn lopputuloksesta näkee, että hän on sisäistänyt käsitellyn asian ja saavuttanut siihen liittyvät tavoitteet, voi ajatella, että opetus on ollut saavutettavaa.

Saavutettavuus voi olla esimerkiksi sitä, että otetaan eri taustoista tulevat huomioon tehtäviä tehdessä ja käydään yhdessä läpi erilaisia lähestymistapoja kaikkien kanssa. Kunkin kuvataidetehtävään kohdalla kerrataan siihen liittyviä perusasioita niin, että saadaan kaikki mukaan – ei oleteta, että kaikki osaavat automaattisesti jonkin asian. Opiskelijoiden tieto- ja taitotaso kuvataiteesta on peruskoulupohjalta hyvin vaihtelevaa.

Helsingin kaupungin lukioiden kuvataideopettajien ajatuksia ja hyviä käytäntöjä saavutettavuudesta:

- Vaiheittain etenevä, "kerroksittainen" tekeminen mahdollistaa ohjattavuuden, ja toisaalta opiskelijoiden paremman keskittymisen. Tällainen pidempi prosessi, jossa pienin askelin rakennetaan yhteistä prosessia, voi auttaa myös sitouttamaan opiskelijoita työskentelyyn. Kun luokassa on turvallinen ilmapiiri, opiskelijoita voi kannustaa katsomaan ja kurkkimaan muiden töitä, koska se voi auttaa myös omassa tekemisessä. Opiskelijoille kannattaa muistuttaa, että taiteessa ei tarvitse tietää vastausta, tärkeämpää ovat kysymykset!
- Tilat ovat tärkeä saavutettavuuden mahdollistaja. Kuvataideluokkiin tarvitaan "hajauttamismahdollisuus", sillä suuren tilan lisäksi tarvitaan ajoittain pienempiä tiloja. Kun tiloja suunnitellaan, uusien tilojen suunnittelun valvonnassa ei voi olla liian pikkutarkka!
- Kaikki tehtävät ja niiden palautus kannattaa olla kootusti yhdessä paikassa, esim. Classroomissa tai Sharepointissa. Portfolio (esim. Google Slidessa), johon opiskelija kokoaa kaikki kurssityöt, tekee oppimisprosessin näkyväksi opiskelijalle itselleen ja helpottaa opettajaa kokonaisarvioinnissa.
- Kurssipalautteen kerääminen kaikilta opiskelijoilta auttaa opettajaa havainnoimaan opetuksensa saavutettavuutta. Jokaisen opiskelijan pitäisi kirjoittaa oma arvionsa ja kehitysehdotukset kurssista ennen arviointikeskustelua, jotta ehtii opettajana keskustella ajatuksista opiskelijan kanssa. Tai vaihtoehtoisesti kerätään pienryhmissä palautteet.
- Käsintekemisen renessanssi saattaa olla käynnissä – opiskelijat haluavat maalata ja piirtää, ei työskennellä koneella. Opiskelijat myös rakastavat esimerkiksi savea ja keramiikkaa.

Tehtäväideoita

- *Ryhmäytymistreeni*
Kollektiivinen ryhmäpiirros tutustumisen ja ryhmäytymisen apuna
- *Kineettinen taikahiekka*
Niin sanotulla taikahiekalla voi tehdä nopeasti ja vapaasti kolmiulotteista työtä!
- *Symbolinen omakuvamaalaus*
Toimiva klassikko, joka imaisee mukaansa kaikentyypiset tekijät! Akryylimaalaus, jonka tekemiseen on helppo yhdistää mm. Taidehistoriaa.

Koonnut: tutoropettajat Tomi Uusitalo ja Heikki Heinonen